

Poštšina plačana v gotovini.

Inozemske borze
Curih, 13. oktobra. Borza: Beograd 2075, Pariz 23.75, London 25.1075, Milan 1.65, Dunaj 73.1250, Newyork 518.75, Praha 15.3650.
Trst, 13. oktobra. Beograd 418.75—44.85, Pariz 114.75—115.25, London 121.85—122, Newyork 25.1250—25.2250, Curih 480—486, Dunaj 74.25—75, Dunaj 354—360.

Gospodarstvo

Novi pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev

Kakor smo kratko že poročali, je izdal minister za socialno politiko sporazumno z notranjim ministrom novi pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev v naši državi. Pravilnik obsega poleg določb, ki smo jih navedli med brzojavkami v štev. 230 z dne 10. oktobra še nastopne odredbe:

Tuji delavci, zaposleni pri nas po 14. juniju 1922, čiji delodajalci so bili izdani dovoljenja, izgube pravico do tega dovoljenja, če ne bodo delali pri dotičnem delodajalcu. S tujimi delavci morajo skleniti delodajalci glasom novega pravilnika pismeno pogodbo, s katero so jim zajamčeni isti pogoji dela kakor domačim delavcem iste stroke in usposobljenosti. V tej pogodbi se mora precizirati pravica in znesek potnih stroškov, delovna doba se pa določi po predpisih zakona o zaščiti delavcev. Take pogodbe mora potrditi pristojna policijska oblast tekom 15 dni od dneva, ko je začel dotični delavec delati. En izvod pogodbe obdrži delodajalec, enega dobi delavec, enega pa inspekcija dela. Poleg inspekcije dela morajo delodajalci obvestiti o zaposlovanju inozemskih delavcev tudi pristojno policijsko oblast. O tujih delavcih morajo voditi še posebne knjige, na podlagi katerih bo inspekcija kontrolirala delo. Poleg tega bo inspekcija kontrolirala, da-li so tujci delavci res zaposleni v oni stroki, za katero je bilo izdano dovoljenje. V nasprotnem slučaju se dovoljenje odvzame. V slučaju, da naleti inspekcija dela v kakem podjetju na tuje delavce, ki niso prijavljeni ali pa imajo dovoljenja, ki so izginila veljavno, bodo delavci izgnani, delodajalci pa kaznovani.

Odredbe tega pravilnika, ki so v nasprotju z odredbami mednarodnih konvencij, se ne bodo uveljavljale. Inspekcija dela bo pošiljala ministrstvu socialne politike mesečna poročila o izdanih dovoljenjih za zaposlitev inozemskih delavcev, ministrstvo bo pa imelo v evidenci ta dovoljenja, kakor tudi ona, ki jih je izdalo samo.

—g Prihodnji državni proračun bo za 4 milijarde večji. Priprave za bodoči državni proračun se vrše zelo naglo. Če bo proračun v narodni skupščini sprejet v obsegu, kakor so ga predložili posredni resorji, bo za 4 milijarde večji kot je bil dosedanj. Posebno visoke postavke zahteva vojni ministerstvo, dalje ministerstvo prosvete, poljedelstva in prometa. Poljedelsko ministerstvo je izdelalo grandiozen načrt za melioracijo in izsuševanje močvirij. Po mnenju strokovnjakov bo to izsuševanje zelo povečalo produkcijo žita. Proračun poljedelskega ministerstva je že zavržen, ker stoji

vlađa na stališču, da se izsuševanje močvirnatih krajev ne da izvesti z rednimi proračunskimi sredstvi, temveč da bi bilo treba najeti zunanje posojilo. Proračun svetnega ministerstva znaša 1.200.000.000 Din. V proračun državne uprave je sprejet kredit v znesku 50 milijonov dinarjev za poljedelske kredite. Kakor vse kaže, bo torej prihodnji davčni proračun večji kakor je bil zadnji. S tem se obetajo nova davčna bremena, dasi so vsi pridobitni sloji že zdaj tako obdačeni, da komaj še dihaajo. Kdaj se bodo merodajni činitelji spametovali?

—g Stabilizacija dinarja in vlada. Na zadnji seji ministrskega sveta je finančni minister razložil vladni svoj valutni program posebno v zvezi s stabilizacijo dinarja. Ministrski svet je odobril dosedanj valutni politiko. Finančni minister je prečital tudi resolucijo plenuma Narodne banke z dne 27. avgusta kot edino koristna za narodno gospodarstvo. Vlada se strinja s finančnim ministrom, čigar politika gre za to, da se stabilizacija dinarja nadaljuje, obenem pa pripravlja pot do definitivne valutarne reforme.

—g Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebelarji, ki se zanimajo za izvoz naših čebel v Francijo, naj se obrnejo v svojo informacijo in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

— Znižanje vozne carine na lesene zaboje. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je vložila na ministra trgovine in industrije dr. Krajača protest proti koncesijam, katere je dala delegacija na škodo naših domačih industrijskih ambalaž v trgovinski pogodbi z Avstrijo. Uvozna carina ki je znašala poprej 10 zlatih dinarjev, je bila znižana v pogodbeni tarifi na 3.40 zlatega dinarja, torej za 65%. Zbornična spomenica navaja, da obstoja v Sloveniji 10 velikih podjetij, ki so specializirana za izdelavo raznovrstne lesene ambalaže. Od teh tovarni ima samo ena še od lanskega leta 8000 zabojev neprodanih v zalogi. Zbornica zahteva, da se tej panogi s primernimi železniškimi tarifnimi olajšavami omogoči nadaljnji obstoj in delovanje, ker je njih eksistenca zaradi neugodnih trgovinskih pogojev z Italijo in Avstrijo ogrožena. Obenem je zbornica intervenirala pri Generalni direkciji carin, da se izda naredba glede kontrole uvoza zabojev iz inozemstva, ker so se dosedaj tozadevni predpisi na škodo domače industrije izgrajevali. Na prometnega ministra g. A. Radoloviča in na ministra za šume in rudnike dr. Nikola Nikiča je zbornica naslovila drugo spomenico, v kateri zahteva, da se za prevoz zabojev v glavna eksportna središča vzpostavi posebna ugodnostna tarifa, da se vsaj na ta način omogoči konkurenca z inozemskimi tovararnami in njihovo popravilo poškodovanih trgovinskih pogojev.

To in ono

Glas iz morske globine

Hamburški potapljaec Harmstorf se je spustil s parnika »Kahr wieder« v morskno globino. To je bil poskus, da se sliši potapljačev govor iz vode na kopno. Poskus se je popolnoma posrečil in potapljaec je pripovedoval, kar je slišalo več tisoč ljudi, vse kar se mu je pokazalo v svitu 2.000 sveč močne svetilke. Udeležniki prireditve na omenjenem parniku so imeli priliko preko krovne antene poslušati zopetni sprejem preko Helgolanda, od koder je šla nadaljna napeljava v Bremen in Hannover. Na telefonsko vprašanje je prišlo od tam poročilo o dobrem uspehu poskusa. Potapljaec je govoril z gorenjim svetom po mikrofonu posebne konstrukcije. Mikrofon je imel v svojem potapljaškem ščitu. Opisoval je, kaj vidi na morskem dnu, kako se gnetejo ribe in kako velike lovije manjši, videl je velikega soma, ki je baš požiral manjšo ribo. Neka večja riba, katero je hotel vjeti, se mu je branila in ga prijel za prst, kar ga je silno bolelo. Mraza ni čutil in repota nebenega. Spustil se je bil v morje ob 8. zvečer. Ob pol 10. se je pojavil zopet iz vode ob zvokih godbe na krovu. To je prvi slučaj, da se je čul človeški glas iz morske globine do ljudi na kopnem. To pomeni nadaljnji velik korak na zmagovalni poti radia in ni dvoma, da se dosežejo še kdove kako veliki in nepričakovani uspehi.

Vpliv letnega časa na zdravje

Vsak zdravnik, ki je imel opraviti v tuberkuloznih bolniki, ve dobro, kako nestrpno pričakujejo taki bolniki pomlad v trdnem prepričanju, da jim solnce nadomesti izgubljene sile in vrne veselje do življenja. Nasprotno pa lahko imenujemo jesen kritično letno dobo. Po K. Beckmanu se v življenju ljudi in živali jasno pozna zveza med letnim časom in življenjskimi procesi. Tako na pr. rasto lasje spomladi zelo hitro, pozimi pa zelo počasi. Zimskega spanja pri nekaterih živalih nas spominja dejstvo, da spi večina ljudi pozimi za 30% več kot poleti. V vzhodni Rusiji, osobito v krajih, kjer ima prebivalstvo slabo hrano, postanejo mnogi pozimi tako leni in zaspani, da bi lahko primerjali to stanje z zimskim spanjem živali. To stanje traja z nezadovoljstvi 4—5 mesecev. Statistično je bilo dokazano, da se nekateri boleznijo mnogo spomladi in jeseni. K tem boleznim spada ne le prehlajenje, nego tudi revmatizem, tuberkuloza, kožne in živčne bolezni itd. Medica ali bela bolezen je najhujša v maju.

Letni časi pa ne vplivajo samo na telo, temveč tudi na duševne procese. Samomorje je najmanj v času od novembra do februarja, nakar se začne zopet množiti.

žit do maja in junija, ko doseže njihovo število maksimum. Zato se zdi, da je razdraženost živčnega sistema največja spomladi. Človeški organizem se mora v tem času prilagoditi novim vremenskim prilikam in spremembam podnebja. Eksperimentalno se da ugotoviti vpliv letnih časov tako, da opazujemo pri človeku regulacijo dihanja. V dobi najkrajših dni je v krvi zelo mnogo vezanega ogljikovega kisika, v juniju, ko je najkrajši dan, pa neprimerno manj.

Maščevalen detomor

Pred porotniki v Regensburgu je stal 32-letni mesarski pomočnik Johan Berthold iz Burklengenfelda. Obtočen je bil, da je svojega dvehletnega dečka Alojzja na nečloveški način toliko časa mučil, da je deček umrl. Obtoženec je imel razmerje z neko kmečko mladenko in plod tega razmerja je bil deček Alojz. Lep fantiček je bil in dobro se je razvijal. Berthold je obljubil svoji ljubici zakon pogostoma, toda vedno je odlašal, nazadnje pa je sklenil, da se reši svoje ljubice. Napoti mu je bil deček. Hotel se ga je iznebiti, toda tako, da bi se ne moglo ugotoviti nasilne smrti. Svoj načrt za iznebitve otroka je izvajal takole: Svojo ljubico je povabil z otrokom po leti v gozd poleg Birkhofa. Tam so nekaj časa sedeli skupno, on se je z dečkom igral in ga potem povabil na sprehod v gozd. Žena je ostala na mestu z vsemi stvarmi, ki sta jih imela s seboj. Ko je bil z dečkom v primerni razdalji, ga je začel suvati po vsem telesu in stiskati čez pas z vso silo. Deček je vsled tega mnogo trpel in pokazalo se je na hrbitu podpube. Pozneje je zopet zval bil svojo ljubico z dečkom v gozd. Šel je z njim zopet v goščo in tam je dečka obdelaval s pestmi, z lakotom in koleno, potem ga je zopet neumljeno stiskal in to uganjal z njim toliko časa, da je dečko omedlel in se zgrudil na tla. Nato je poklical mater, ki je prihitela tja, ko je bil otrok že mrtev vsled notranjih poškodb in izkrvavitve. Pred sodnijo je razlagal Berthold, da ni res, da bi on hotel otroka umoriti, ampak vzel ga je s seboj samo, da bi ga navadil nase, v gozdu da je deček padel in se poškodoval. Te bajke mu seveda nihče ni verjel in nečloveški oče Johan Berthold je obsojen na smrt. Obsojdo je sprejel povsem ravnodušno.

Foresrčen samomor

Italijanski zidar Giuseppe Planalto je lep mlad fant, star 23 let. Zaljubljen se je v njega 26letna Marija Mazzagrandi in on jo imel tudi rad. Toda njegovi starši so bili proti tej zvezi, češ da je za njega prestara in da ne more biti zanj prava žena. On pa je vztrajal v svoji ljubezni. Pred nekaj dnevi sta šla iz svojega rojstnega kraja vsa obupana in prišla sta v bližino Gardskega jezera. Med potjo sta razmišljala to in ono in se končno odločila, da napravita konec temu obupnemu življenju. Njemu so branili poroko domači, nji pa tudi češ, da je Giuseppe za njo premlad. Pri Gardskem jezeru sta šla v neki hotel, iz katerega sta se napotila drugo jutro proti Sirmionu. Pri Rivolteli sta se vsedla trudna na polje poleg Gardskega jezera. Sklenila sta, da izvršita samomor. Zaljubljeni zidar je prvi sprožil revolver proti svojemu desnemu senu in se nato vrzel na tla. Potem je prišla ona za revolver in streljala proti svojemu levemu senu. Toda uspehi je bil ta, da sta oba živela dalje in zaman pričakovala smrt. Morda se jima je preveč tresla roka, da se nista dobro pogodila. Ker sta bila pa že polna samomorilnih misli, sta sklenila, da se vržeta v vodo, ki pa je bila tam precej plitva. Skočila sta res v vodo, pa je bila inu do mrzla. To ju je spravilo nazaj k pameti in vsa mokra in umazana sta prihitela v Rivoltelo k zdravniku, da jima je dal prvo pomoč. Morda ju sedaj ozdravijo tudi doma na en ali drugi način, da ju ali združijo ali razločijo. Obilo smeja pa je bilo v domači vasi, ko se je raznesla vest o ponesrečenem samomoru omenjenih zaljubljenec.

— Strašen zločin 14letnega dečka. Nekaj 14letni deček v Montpelleru je izvršil strašen zločin nad svojo rodbino. Medtem ko je njegov oče, mizar Cecon, ki je invalid brez nog, delal v svoji delavnici, je odšel mladi Lucian v stanovanje v 4. nadstropju oborožen z železno palico. Prišedši v stanovanje, je najprej potkolkel s palico obe svoji sestri in nato še mamečo. Vse tri žrtve so našli v mlaki krvi. Deček se je sam javil policiji. Mameča je takoj umrla, sestri pa se borita s smrtjo.

— Obsojena špijonka. Kazenski senat najvišjega delnega sodišča v Monakovem je obsodil natakario Ano Gertrud Gulden iz Mannheima radi izdajstva voljskih tajnosti na dve leti prisilnega dela. Kaj je pravzaprav izdala, tega monakovski listi ne povedo.

L. Oblak v Ilirski Bistrici, Italija — išče vrtnarja, kateri bi se razumel tudi v sadjereji in čebelarji. Hrala in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. 3745

Krčne žile

si zavarujte s pat. ANTIVARIX obvezo. — Cena: 150 Din — Naročila: M. BARTL, Stritarjeva ulica 2

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservat za Opalograph dobite edino le pri L. Baraga, Selenburgova ulica štev. 6. Telefon št. 980

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg štev. 6

ker ima že nad

11.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.

Stalne vloge z odgovornim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in ceslje terjatve. Posojila daje, le proti polni varnosti na vključbo in proti poroštvu.

Telefon štev. 9. 23 L. Telefon štev. 9

Edino najboljši šivalni stroji so te

Josip Petelinca

znamke GRITZNER, ADLER, PHONIX za rodbino, obrt in industrijo. — Posamezni deli za stroje in kolesa, Lamerz igle.

LJUBLJANA 164-L blizu Prešernovega spomenika

Sukno in velour za plašče

Doubl za površino sukne

Kamgarn in modni ševljot

za moške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v veliki izbiri po zanesljivi nizki ceni priporoča občnoznanja trvdka

-- R. MIKLAUC, „Pri škofu, Ljubljana --

Zunanjim naročnikom se dopošljejo vzorci na zahtevo poštino prosto.

Modni baržunasti klobuki

kakor tudi FILCI v vseh modnih barvah v veliki izbiri in po nizkih cenah

pri Miški Horvat, modisti, Ljubljana, Stari trg 21

Zalati klobuki vedno v zalogi

Majstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

Ivan Bricej, Družnaka c. 19, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmene.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 13

p. poroča svoje zlatopredstave in solnčnikov ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.

krover, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vednovodov, naprava strojevodov. Kopalnice in koseline naprave izdelovanje posod iz pločvine za firme, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Mali oglasi, ki služijo v naročnem in socialnem namenu občasno, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja vsake beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10

Službe

Služkinjo

pošteno in pridno, po možnosti z znanjem nemščine — sprejemem takoj. — Ponudbe pod »Služkinja/3776« na upravo »Sl. Naroda«.

Strojvodja

vpokojen, star 45 let, močan — išče delo v kakih tcvarni kot strojnik. — Ponudbe pod »Strojvodja/3775« na upravo »Slov. Naroda«.

Pletilka

boljša moč, spretna, se takoj sprejme. Ponudbe na upravo lista pod »Pletilka/3815«.

Uradnica

išče dela za popoldanske ure ev. vzame delo na dom. Ponudbe na upravo lista pod »Uradnica/3826«.

Stanovanja

Drž. uradnik

vpokojenec, išče stanovanje 1—2 sob s kuhinjo na delu blizu Ljubljane. — Ponudbe pod »Mirna lega/3792« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

2 sob in kuhinje išče mlad zakonški par brez otrok. Plača dobro. Ponudbe na upravo lista pod »Plača dobro/3821«.

Lokali

Večji hlev

iščem v najem. — Ponudbe pod »Hlev/3794« na upravo »Slov. Naroda«.

Prazno klet

pripravno za vinotočo — iščem v najem v sredini mesta. — Dopisi pod »Klet/3795« na upravo »Slov. Naroda«.

Prodaj

Razno kovško orodje

radi selitve ceno naprodaj. — Dopisi pod »Orodje/3777« na upravo »Slov. Naroda«.

Damski plašč

in nekaj damskih oblek se zaradi selitve takoj prodaj. Dopise na upravo lista pod »Plašč/3816«.

Pisalni stroj

dobro ohranjen, se prodaj. Ponudbe na upravo lista pod »Oktober/3804«.

Kupijo se

tri dobro ohranjene lovske puške na sibre in kroglo. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Lovske/3830«.

Posojila

Posojilo D 40.000

se išče proti vključbi na prvo mesto na vilo ev. lahko dobi pozneje dve prazni sobi. Ponudbe na upravo lista pod »Blizu Ljubljane/3722«.

Katera dama

bi hotela romagati mlademu uradniku iz neprijetne situacije s posojilom 1500 Din. Dopise na upravo lista pod »Nujno/3829«.

Nezremičnine

Lepa hiša

z dobro vpljano trgovino na prometnem kraju na Stajerskem se zaradi družinskih razmer takoj prodaj. Dopise na upravo lista pod »Lepa hiša/3823«.

Hiša z gostilno

naprodaj v mestu Ljubljani. Prosto takoj. Cena samo 200 tisoč Din. Ponudbe pod »Nizka cena/3824«.

Posestvo

z vsi gospodarskim poslopjem, travnik, gozd se zaradi selitve takoj prodaj. Ponudbe na upravo lista pod »Ugodna cena/3806«.

Natakarica

išče službo pri večjem hotelu, najraje v Zagrebu. Dopise na upravo lista pod »Natakarica/3825«.

Mizarski pomočnik

priden in zanesljiv, išče stalno službo. Ponudbe na upravo lista pod »Mizarski/3802«.

Blagajničarka

z večletno prakso, poštena in zanesljiva, išče službo za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Blagajničarka/3814«.

Gospodščina

išče prazno preprosto sobico s posebnim vvhodom. Dopise na upravo lista pod »Sofica/27«.

5 opremljenih sob

oddam na periferiji mesta solidnim in treznim gospodom. Pogodba 1 ali 2 leti. Ponudbe na upravo lista pod »Nov in čist dom/3828«.

Na stanovanje

in hrano — sprejme — gospod. — Ponudbe pod »Mirnost/3778« na upravo »Slov. Naroda«.

Kupim

takoj kompletno opravilo za manufakturno trgovino. Ponudbe na upravo lista pod »Trgov. opravila/3817«.

Angleščina!

Miss Farler prične s poukom 15. oktobra t. l. Dvořakova ulica 3/III. 3752

Pouk

Pouk v francščini

želi gospod. Dopise z navodbo cene honorarja na upravo lista pod »Francščina/3813«.

Gospod

želi pouk v nemščini. Dopise z zahtevo honorarja na upravo lista pod »Pouk/3801«.

Razno

la Trapist Tilziter i Grojer sir

samo punomastir nudijo uz dnevnu cijenu Zeljeznicom i poštom šalje uz puzec — Mlekarna Karlo Laznicky, Dežanovca 3721

Špagi, dreto

in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču »Konoputa« Ljubljana, Gospodstvska cesta 2 103/m

Dnevni koncerti:

V kavarni od 5 do 1/2 1 ure ponoči.
V kleti 6 12
V restavraciji 7 12

Ob nedeljah in praznikih jutrokovalni koncert v restavraciji. — Popoldanski koncert ob 5. uri.

DAMSKA KAPELA

RESTAVRACIJI „ZVEZDA“.

Točna in solidna postrežba.
Prvovrstno vino, gorka in mrzla jedila.
Fran in Roza Krapež.

Urejuje: Josip Zupančič — Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek — Za inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v ljano